

Prædiken til 2. søndag i advent

Luk. 21, 25-36

Denne Søndagslæsnings prædiken til 2. søndag i advent adskiller sig fra de sædvanlige ved at være en prædikenopskrift til den prædiken, som grundtvigianeren Frederik Helveg (1816-1901) holdt i Købelev Kirke den 7. december 1873. Prædikenopskriften er på fire små sider og ikke desto mindre kan vi regne med, at den har givet stof til en prædiken, der varede omkring en time, for om sin indsættelsesprædiken i Købelev i 1868 skriver han i et brev: ”Jeg prædikede som jeg plejer en Time; dog har jeg ingen Klager hørt over at det var for langt eller for kort”. Man kunne så tro, at opskriften bestod af stik-ord, men det gør den faktisk ikke. Den kan læses som en sammenhængende tekst, der kun ind imellem er stik-ordsagtig. Til teksten, som den udgives her, skal det nævnes, at vi har opløst Helvegs forkortelser og sat punktum, hvor det fandtes passende. Ligeledes er bibelcitaterne føjet til i kantet parentes og forsynet med citations-tegn.

Som det var kutyme at disponere en prædiken, består opskriften af en indledning og to hovedafsnit. Læg mærke til, at Helveg skriver substantiver med små bogstaver og bruger bolle-å. Det var ikke ualmindeligt, at en grundtvigianer, der lagde afstand til enhver form for tysk overgreb, også gjorde det på denne måde.

Lk. 21, 25-37 2den sönd. i adv.
Köbelev 73

Der er en kendelig modsætning imellem denne søndags evangelium og den foregåendes. Det er menneskens søns komme hvorom vi høre i dag, forrige søndag om kongens komme. Nu skulde man i og for sig antage, at det sidste af disse to udtryk pegede på noget større og mægtigere. Menneskens søn, det var jo den betegnelse, Herren brugte om sig selv, medens han vandrede i ködet, ligesom han kalder den tid: menneskens søns dage [Lk 17, 22 og 26] – og så er spådommen om kongens komme dog alt gået i opfyldelse, var gået i opfyldelse, da Jesus talte ordet om menneskens søns komme, et ord, som end den dag idag bier på sin opfyldelse. Men erkende vi det ene ord – profetens – for opfyldt, da må vi fremdeles forvente opfyldelsen af det andet, Jesu ord – alt som han har sagt: mine ord skulle ikke forgå. Men lad os da agte på, hvad Herren siger – til forskel fra profeten – om den modtagelse, han skal finde, og hvorledes allerede profeten kan have peget på det samme som Jesus selv bebuder.

1. ”Fryd dig, bryd ud i jubel”, det var profetens opfordring til Sion, men om nogen sådan opfordring høre vi her intet. Profetens opfordring blev efterkommet – på en måde; der var en hage ved lovsangen. Men så kun-

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ne, ja må vi antage, at Herren som her ikke taler opfordrende, ligefrem taler om det som vil komme, altså om modtagelsen, han vil finde ved sit komme i himlens skyer, og det ser snart ud som en ren modsætning til modtagelsen, da han kom [”sagtmodig og] ridende, [på et asen og paa asenindens Føl”]. Her er tale om folkene, som skulle ængstes, om menneskene som forsmægte af frygt men i forbindelse med forventningen af det som skal komme. Og åbenbart vil der fra disse ængstede ingen forandring ske ved og med kommet i skyerne. Snarere vil angst og frygt blive til forfærdelse. Men dog er der dem, som skulde kunne siges at modtage Herren, (ti de der forfærdes for ham, modtage ham ikke). Det er dem, Herren vinder sig til med en tiltale: sér op – [”opløfter] Eders hoveder [for Eders Forløsning er nær”], som til tilstedeværende. Og med føje, ti ligesom Herren selv er menigheden alle dage den samme, og fra den stund Herren kom som til Jerusalem indtil hans komme som han her taler derom, er hans menighed der, men kun den modtagelse er den rette, er virkelig modtagelse, som blev ham til del fra menighedens side. Vi skulle derfor ikke ænse, hvad verden dömmet eller gör men holde os ene til menigheden og da til Herrens ord til og om menigheden. Men det falder lidt anderledes end profetens ord til Sion; her er ikke tale om fryderåb men kun om et blik, ikke om at opløfte noget råb men kun hovederne, det vil sige: begyndelsen sker i det små – selv på denne dag! Men det er ikke andet end hvad menigheden fra først af er vant til, ikke andet end hvad Herren selv på indtogets dag sagde: ”af de umyndiges [og diendes mund har du beredt dig lovsang”], ti dermed forstod han den blandede lovsang som löd og udtalte, at den rette lovsang er fast den, han skaber.

2. Herrens ord viste sig for os i en vis forskellighed fra profetens, og ganske vist, så

er det – et profetisk ord om det kommende kan aldrig stilles lige med det, Herren alle dage taler til os. Men derfor er Herrens ord også profetisk, og når vi se nærmere til, finde vi også det profetiske ord, som har foresvævet Herren, da han talte som vi nu læse. Af Mattæus vide vi som af Herrens egen mund, at han ved sin tale har haft Daniel for øje; her nævnes denne ikke, men når vi hører ordet om menneskens søn i himlens skyer, da må hver som kender Daniel komme i tanke om denne profets 7, 13. Men en mærkelig forskel er der dog på Jesu tale og Daniels; denne taler om ham i himlens skyer som bliver bragt til den gamle af dage og hvad han vil modtage af denne, taler om det som vi i troen for vor herre Jesu vedkommende henføre til himmelfarten, medens Jesus her ikke taler om det, han skal få uden om modtagelsen, og de til hvem han i skyen kommer, er ikke de himmelske men netop de på jorden. Således får profeten for den overvældende herlighed som skal komme slet ikke ret sigte på dem i de lave kår, hvem al denne herlighed skal komme til gode, men Jesus taler både om herligheden og – ja allermest – om dem i det lave, hvem denne herlighed skal tjene til gode, når de have lært at modtage den, men dertil hører de to ting: opløfte hovedet, ikke besvære hjertet, det ene udtryk peger på håbet, som det bliver brugt om Josefs medfange i [1 Mos] 40. Det andet på troen. Så det er hvad der nu er givet os, håb og tro – ja håbet var også i den gamle pagt, men troen er først nu kommen, og dermed er håbet også blevet et andet end det var i profeternes dage – men derfor gælder det om tro og håb, kun om dem for at vi kan modtage ham i himlens skyer.